

© JAN HALEWICK

800% ZELFVOORZIENEND VOOR RUNDVLEES, HOE DOEN ZE DAT?

De enige natuurlijke rijkdom van Ierland is grasland. Door de warme Golfstroom kent gras de ideale groeiomstandigheden. Dit grasland kan je omzetten in melk, rundvlees of lamsvlees. De Ieren zijn bijzonder trots op hun Irish Beef en exporteren dit wereldwijd. Zij zijn de grootste netto-exporteur voor rundvlees van het noordelijke halfrond. Met de themagroep Rundvee zochten we uit hoe zij dit realiseren. – *Dirk Audenaert, landbouwconsulent Boerenbond*

In Ierland lopen bijna 7 miljoen runderen op een totale landbouwoppervlakte van 4,3 miljoen ha. De rundveestapel telt ruim 1 miljoen zoogkoeien en het aantal melkkoeien ligt nog 10% hoger. De veestapel is dus dubbel zo groot als in België, terwijl de bevolking er minder dan de helft bedraagt.

Kruisingen

Er zijn toch wel een aantal opmerkelijke verschillen met België. Er wordt vooral gewerkt met kruisingen, waardoor je in de weilanden een variatie in kleuren ziet bij de dieren: rood, bruin, zwart, grijs ... Het gaat dan om een kruising van

Aberdeen Angus, British Friesian of Hereford met Limousin of Charolais. Het gebruik van zuiver Belgisch witblauw is zeer beperkt, maar dit wordt wel gebruikt voor kruisingen met melkvee. Wanneer we het geslachtgewicht van de verschillende diercategorieën bekijken, zien we ook dat ze een stuk lager liggen dan wat we in België kennen: 310 kg (voor vaarzen) tot 370 kg (voor stieren). Je kan gerust stellen dat ruim 100 kg lichtere karkassen worden aangeleverd. De meest voorkomende runderklassering is R3. Dat wijst erop dat dikbilvee er nauwelijks aan bod komt. De stieren worden voor 90% als ossen afgemest. Uiteraard

krijg je hierdoor vlees met meer intramusculair vet, dat qua smaak iets beter scoort. De export naar Engeland is vooral gebaseerd op ossen. De zoogkoeien worden ook vrij lang aangehouden. Het gemak van afkalven is een belangrijk aandachtspunt. Bij koeien verloopt de kalving vlotter dan bij vaarzen. Bij veehouder Henry Burns kalft 80% van zijn 60 koeien zonder hulp en lag de kalversterfte de voorbije 2 jaar respectievelijk op 2 en 8%. De koeien kalven er 5 tot 7 keer. Daardoor kan hij heel wat vaarzen als fokvee verkopen of om af te mesten op een leeftijd van 2 jaar.

Andere voeding

De leren spelen hun groene imago ten volle uit in hun export met labels als 'Origin Green Ireland' en 'Working with nature'. Het klopt dat de voederopname – ook bij vleesvee – draait rond grasland. Ruim 80% van de voederopname is vers of ingekuuld gras. Ook gras-klover wordt steeds vaker ingezet op maaiweiden. "Als je vleesvee combineert met schapen, dan haal je 20% extra grasgroei door een betere benutting", aldus veehouder Henry Burns. De groei van het gras is bepalend voor de cyclus van vleesveehouderij. *Magic Day* is de magische dag in Ierland dat het gras even snel groeit als de dieren in één dag kunnen opeten (rond 20 april). Alle koeien kalven in het voorjaar in enkele maanden tijd. Bij veehouder Burns gebeurde dat in de periode van 25 februari tot 27 april. Nadien gaan de koeien

met kalveren in de beste grasgroeiperiode de weide op. Eind mei wordt de stier bij de kudde gelaten en in september voert men een drachtcontrole uit. In oktober worden de kalveren dan gespeend, zodat begin november alle dieren op stal staan. 78% van de koeien kalften het jaar nadien opnieuw, wat duidt op een goede vruchtbaarheid. Op het einde van het grasseizoen worden de dieren bijgevoerd en dan worden ook de meeste dieren afgemest. Vanaf half september

.....
Ierland biedt veel mogelijkheden om gras goedkoop om te zetten in rundvlees.
.....

krijgen ook de stieren krachtvoeder voor de laatste 100 kg gewichtsgroei. Graslanduitbating en -verzorging verdienen heel wat aandacht. Dat er in Ierland geen mollen zitten, is alvast een welgekomen voordeel. Anderzijds laat het klimaat niet toe om maïs te verbouwen, omdat het aantal uren zonneshijns onvoldoende is voor een tijdige afrijping. Er zijn wel enkele pogingen om maïs onder plastic te zaaien, maar de maïs blijft een marginale teelt in Ierland.

De groeicijfers tijdens de weideperiode zijn wel prima. Bij stieren is in de periode van april tot augustus 1,5 kg groei per dag haalbaar, bij vaarzen haalt men 1,2 kg per dag. Tijdens de afmestfase haalt men een groei tot 2 kg per dag bij de stieren. Dat is een hoog cijfer, maar bedenk dat het gaat om kruisingsproducten van categorie R. Bij ossen haalt men een duidelijk lagere groei van 1 kg per dag, maar de Engelse markt vraagt vooral naar dit type dieren. De prijs voor koeien ligt rond 3,8 euro/kg geslacht (R3, 400 kg geslacht) en 4,2 euro/kg voor stieren. 2014 was evenwel een crisisjaar waarbij de prijzen voor stieren amper 3,6 euro/kg haalden. Gezien de totaal verschillende afzetmarkten merk je dat de prijzen van ons dikbilvee totaal onafhankelijk evolueren van de Ierse prijsniveaus.

Andere markten

Een bezoek aan de markt van Cillín Hill (Kilkenny Market) is beslist de moeite waard. In Ierland zijn er nog zowat 80 – veelal verouderde – lokale rundveemarkten. De verwachting is dat hier de volgende jaren een sanering zal gebeuren. Hoe het er op een moderne rundveemarkt aan toe gaat, zie je in Cillín Hill. Deze coöperatieve rundveemarkt is eigendom van 2000 veehouders uit de regio. Er werd een complex gebouwd, waarbij de toeleveringssector over diverse standen beschikt om zijn producten te tonen. Tweemaal per week wordt een markt georganiseerd voor schapen en runderen (tussen 700 en 1200 runderen per week), zodat er op jaarbasis 60.000 runderen verhandeld worden. Het betreft in hoofdzaak een markt waar mager vee verhandeld wordt. De helft van de magere runderen passeren de markt. Van het afgemeste vee passeert zo'n 10% de markt, alvorens naar het slachthuis te vertrekken. Het is in ieder geval een open en transparante markt. Als koper kan je vooraf de dieren bekijken via een kijkgang boven de aangevoerde runderen. Daarna worden de dieren naar een ring (piste) geleid waar iedere koper op het dier kan

1 Op Kilkenny Market worden de dieren per eigenaar aangeboden en kunnen ze vooraf bekeken worden in de stallingen. Na de veiling worden de dieren per koper verzameld. 2 Zicht op de ring van Kilkenny Market. De dieren worden eerst gewogen alvorens ze voor het publiek verschijnen. Jaarlijks worden hier 60.000 runderen verhandeld.

bieden. Het systeem is het best vergelijkbaar met een groenteveiling met een veilingklok. De dieren worden alleen of per lot aangeboden, waarbij ze eerst gewogen worden. Het gemiddelde gewicht van het lot dieren, de leeftijd en de status voor export wordt duidelijk geafficheerd op een aankondigingsbord. Het dier gaat naar de hoogste bidder. Eens buiten de ring worden de verkochte dieren gegroepeerd per koper. De verkoop gebeurt dus bijzonder transparant. De veilingkosten bedragen voor de verkoper 11 tot 15 euro per dier; de koper betaalt 9 euro per dier. Deze veemarkt is sinds 2007 operationeel en het aantal aangevoerde dieren blijft vrij stabiel. In 2014 was er wel een duidelijke toename van het aantal dieren dat levend geëxporteerd werd. Ook is er een duidelijke piek van aangevoerde magere runderen aan het einde van het weideseizoen, van september tot november. Men verwacht dat er in de toekomst steeds meer dieren online zullen verhandeld worden. Dat wordt nog een hele uitdaging!

Dezelfde rentabiliteit

Ierland biedt heel wat mogelijkheden om gras goedkoop om te zetten in rundvlees.

Op de veiling in Kilkenny Mart worden heel wat gegevens over het aangeboden dier verstrekt: onder meer geboortedatum, gewicht, de datum waarop de tuberculose test gebeurde en de vorige eigenaar.

Het Irish Beef zal een belangrijk exportproduct blijven. De verwachting is dat er ongeveer 1 miljoen zoogkoeien zullen blijven. De rentabiliteit van de vleesveehouderij staat ook hier onder druk en blijft vele jaren achter op andere sectoren. De Europese inkomenssteun is voor de Ierse vleesveehouderij een absoluut noodzakelijke aanvulling. Dit maakt de

sector ook kwetsbaar voor beslissingen uit Brussel. Maar het gras zal er altijd groen blijven. ■

Dit is het tweede artikel van een reeks waarin de themagroep Rundvee van Boerenbond verslag uitbrengt van het bezoek aan Ierland, afgelopen zomer.